

LISINSKI LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!
19/20
GODINA **200**

BEČKI DJEČACI
MANOLO CAGNIN, dirigent

Subota, 15. veljače 2020. u 19.30
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog

Ave Maris Stella, marijanski himan iz 9. stoljeća

GERALD WIRTH

Ave nobilis, venerabilis Maria, iz kantate *Carmina Austriaca* za soliste, zborove i orkestar (2016.)

ARNOLD VON BRUCK

Magnificat octavi toni, evanđeoski Marijin hvalospjev iz 16. stoljeća

LODOVICO GROSSI DA VIADANA

Exsultate iusti in Domino, motet

TOMÁS LUIS DE VICTORIA

Tenebrae factae sunt, motet iz *Officium hebdomadae sanctae* (1585.)

MARC-ANTOINE CHARPENTIER

Super flumina Babylonis, H. 170

JOHANNES BRAHMS

Regina coeli, op. 37/3, uskrсна antifona

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY

Wasserfahrt, op. 50 br. 4

FRANCISCO DE SALINAS (obrada: Gerald Wirth)

Romance del Conde Claros

ADRIANO BANCHIERI (obrada: Gerald Wirth)

Capricciata a tre voci

Contrappunto bestiale alla mente

iz zbirke *Festino nella sera del Giovedì grasso avanti cena* (1608.)

* * *

JOSEF STRAUSS (obrada: Gerald Wirth)

Matrosenpolka, op. 52

HRVATSKA NARODNA PJESMA (obrada: Gerald Wirth)

O more duboko

GRČKA NARODNA PJESMA

Kalinifta

TURSKA NARODNA PJESMA (obrada: Gerald Wirth)

Üsküdar'a gider iken

LIBANONSKA NARODNA PJESMA (obrada: Gerald Wirth)

Wa habibi, maronitski himan Velikoga petka, *Majčina tužaljka*

NURIT HIRSH (obrada: Gerald Wirth)

Ose Šalom Bimromav, kadiš – židovska molitva ožalošćenih

ALŽIRSKA NARODNA PJESMA

Qum Tara, kasida

GENARO MONREAL LACOSTA

Dame el Clavel / Clavelitos

EDUARDO DI CAPUA / EMANUELE ALFREDO MAZZUCCHI

O sole mio

JOHANN STRAUSS (obrada: Uwe Theimer)

Wo die Zitronen blüh'n, valcer, op. 364

JOSEF STRAUSS (obrada: Gerald Wirth)

Auf Ferienreisen, polka, op. 133

Nakon koncerta s umjetnicima razgovara Iva Lovrec Štefanović.

Fotografija: Lukas Beck

BEČKI DJEČACI

U sklopu Bečke carske kapele dječaci pjevaju još od kraja 13. stoljeća. Godine 1498., car Maksimilijan I. preselio je svoj dvor i glazbenike u Beč i tako utemeljio Dvorsku kapelu – Hofmusikkapelle – te uputom da u njoj mora sudjelovati i šest dječaka, postavio temelje zboru **Bečkih dječaka**. Tijekom vremena, s glazbenicima bečkoga dvora radili su skladatelji Heinrich Isaac, Philippe de Monte, Johann Joseph Fux, Antonio Caldara, Christoph Willibald Gluck, Antonio Salieri, Wolfgang Amadeus Mozart i Anton Bruckner. Članovi zbora bili su Joseph Haydn, Michael Haydn i Franz Schubert, a svoja prva glazbena iskustva ondje je stekao i naš najveći dirigent Lovro Matačić. Do 1918. godine dječaci su pjevali isključivo za potrebe dvora, sudjelujući u misama, koncertima i protokolarnim prigodama. Nakon raspada Austro-Ugarske Monarhije, dvorske ansamble – operu, orkestar i odrasle pjevače – preuzela je austrijska vlada. Zbor Bečkih dječaka pretvoren je u privatnu organizaciju, danas poznatu kao glasoviti Bečki dječaci (Wiener Sängerknaben). Od 1926., kad je zbor počeo održavati i koncerte izvan Dvorske kapele, do danas, 2482 dječaka prošla su kroz zbor te održala tisuću turneja u 97 zemalja. Na mjestu umjetničkog direktora i predsjednika zbora je Gerald Wirth.

Danas Bečke dječake čini stotinu članova u dobi između devet i četrnaest godina. Podijeljeni su u četiri zbora, od kojih svaki provodi devet do jedanaest tjedana akademske godine na turneji. Zajedno, zborovi godišnje održe oko 300 koncerata koje pohodi gotovo pola milijuna slušatelja. Redovito nastupaju po Europi, Aziji, Australiji te Sjevernoj i Južnoj Americi.

Još od 1498. godine njeguje se tradicija nedjeljnih nastupa Bečkih dječaka s Bečkom filharmonijom i Zborom Bečke državne opere, a od 2012. Dječaci, na radost umjetnika i publike, nastupaju i u vlastitom koncertnom prostoru, dvorani MuTh u Beču, koja može ugostiti oko 400 posjetitelja.

Repertoar zbora iznimno je raznolik te uključuje sve, od srednjovjekovne do suvremene glazbe. Moteti i pjesme za dječачki zbor čine glavninu repertoara koji se izvodi na turnejama, a tome se priključuju i vlastiti aranžmani skladbi iz drugih žanrova, pri čemu prednjači glazba Beča – valceri i polke. Također su zastupljene dječje opere i *world music*.

Prvi zvučni zapis Bečkih dječaka ostvaren je na voštanom valjku 1907. godine. Od tada su snimili 43 ploče od šelaka, 55 singlova, 128 LP ploča i 151 CD, i to za sve važnije izdavače. Godine 2015. potpisali su ugovor s etiketom Deutsche Grammophon te objavili albume *Strauss For Ever* i *Merry Christmas from Vienna*. Sudjelovanje Dječaka u 26 filmova i 17 televizijskih dokumentaraca svjedoči o međunarodnoj reputaciji i popularnosti ansambla. Godine 2008. počela je suradnja s Curtom Faudonom, austrijskim redateljem koji djeluje u New Yorku, s kojim su snimili tri glazbena filma; posljednji, *Good Shepherds*, upravo je u produkciji.

Bečki dječaci redovito nastupaju s vodećim svjetskim orkestrima: Bečkom filharmonijom, Bečkim simfonijskim orkestrom, Državnom kapelom iz Berlina, Filharmonijom iz Osla, Simfonijskim orkestrom iz Pittsburgha. Surađuju s dirigentima kao što su Riccardo Muti (počasni član Bečke dvorske kapele), Andrés Orozco-Estrada, Christian Thielemann te Simone Young. Osobito mjesto u njihovu djelovanju imaju nastupi na novogodišnjim koncertima Bečke filharmonije. Godine 2012. i 2016. Bečki dječaci nastupili su pod ravnanjem Marissa Jansonsa.

MANOLO CAGNIN

Rođen u Trevisu u Italiji, **Manolo Cagnin** rano je pokazao zanimanje za glazbu. Kao dijete učio je svirati violinu i violu na Konzervatoriju u Veneciji, a potom je studirao zborsku glazbu, dirigiranje i kompoziciju u Veneciji i Milanu. Studij je dovršio u Leipzigu pod vodstvom Kurta Masura i Fabija Luisija. U Leipzigu je postao asistent umjetničkom ravnatelju dječakog zbora crkve sv. Tome, Georgu Christophu Billeru. Bio je glazbeni direktor projekta *La tragédie de Carmen* Orkestra Gewandhaus. Godine 2008. postao je dirigent jednog od četiriju zborova Bečkih

dječaka i od tada je predvodio brojne turneje diljem svijeta. Među ostalim, predvodio je hvaljenu izvedbu *Muke po Ivanu* Johanna Sebastiana Bacha te iznimno uspješne produkcije opere *The Little Sweep* Benjamina Brittena i dječje opere *Putovanja Malog princa* Geralda Wirtha u Beču. Bio je odgovoran i za sudjelovanje Bečkih dječaka u filmovima Curta Faudona, *Bridging the Gap* iz 2013. i *Good Shepherds*, čija se premijera očekuje ove godine.

Rad s Bečkim dječacima smatra iznimno oplemenjujućim: „Imaju karakter i duh. To se odražava u načinu na koji muziciraju. Djeca uče od mene i ja učim od njih.“ Veliku pozornost posvećuje prilagodbi repertoara osobnostima i glasovima dječaka. Osim za koncerte zborske glazbe, priprema ih i za izvedbe misa uz Bečku dvorsku kapelu, za nastupe uz ansambl Bečke državne opere te za audio i video snimanja.

Produhovljeni i karizmatični dirigent, Manolo Cagnin komunikaciju s publikom smatra ključnom za uspješnu izvedbu: „Glazba je dar. Kao glazbenici, imamo obavezu dijeliti je. Želimo izmamiti osmijeh na vaša lica kad nas slušate.“

Glasoviti marijanski himan **Ave Maris Stella** (*Zdravo, zvijezdo mora*) smatra se jednim od najljepših doprinosa štovanju Blažene Djevice Marije, i to ne samo kao molitva, nego i u glazbenom smislu. Podrijetlo joj nije potpuno utvrđeno, no datacija izvornog teksta na latinskom jeziku smješta se u 8. ili 9. stoljeće (pa čak i ranije), a autorstvo se pripisuje nekolicini svetaca i svećenika, poput sv. Bernarda iz Clairvauxa, Venancija Fortunata ili Paula Diacrea. Prema predaji, himan je nastao zahvaljujući sv. Brigiti, kojoj je Majka Božja u Rimu obećala zaštitu po toj molitvi. Tekst koji spaja litanijske zazive s uobičajenijim molbama oblikovan u sedam strofa s po četiri stiha i 24 sloga, uvršten je u Božanski časoslov, a svojom ritmičnošću i skladom, ali i osobitim sadržajem, tijekom povijesti pokazao se kao izuzetno inspirativan predložak za uglazbljivanje. Iako se kao gregorijanski napjev himan pjevao na nekoliko melodija, jedna među njima postala je dio Rimskog obreda pa je čest temelj niza skladbi, prije svega renesansnih polifonih uglazbljenja teksta (primjerice kod Guillaumea Dufaya), misa (Josquin des Prez, Tomás Luis de Victoria), pa i nekih instrumentalnih uradaka.

Skladatelj i trenutačni umjetnički direktor Bečkih dječaka, **Gerald Wirth** (1965.), i povjesničar, glazbenik i libretist Michael Korth, stvorili su kantatu *Carmina Austriaca* za soliste, dječjački zbor, zbor i simfonijski orkestar s podnaslovom *Srednji vijek u Austriji*. Kantata je praizvedena 25. lipnja 2016. u Beču uz sudjelovanje vokalnih solista, Bečkih dječaka, Slovačkog filharmonijskog zbora i Orkestra Tonkünstler pod ravnanjem Michaela Schönwandta. Nastala na temelju srednjovjekovnih pjesama iz Austrije, „umotana u arhaične ritmove, lirsku čeznutljivost i pulsirajuću žeđ za životom“, kako glasi najava premijere, kantata predstavlja vrijeme redovnika, vina i minstrela u Austriji. Autori su u nju uklopili glazbu najstarijeg poznatog minstrela s njemačkoga govornog područja, Kürenberga, pjesme Walthera von der Vogelweidea, Neidharta von Reuenthala i Oswalda von Wolkensteina te izbor pjesama iz zbirke srednjovjekovne poezije golijarda (putujućih klerika, studenata i pjesnika), otkrivene 1803. u benediktinskoj opatiji u Beurenu, prema čijem je latiniziranom imenu zbirka dobila naziv *Carmina Burana*, iako je najvjerojatnije nastala u Austriji. Danas se smatra jednim od najvažnijih izvora latinske srednjovjekovne svjetovne poezije, a čuva se u Bavarskoj državnoj knjižnici u Münchenu. Upravo iz te zbirke potječe pjesma kojom počinje *Carmina Austriaca*. Riječ je o marijanskom himnu **Ave nobilis, venerabilis Maria** (*Zdravo Marijo, plemenita i slavna*), čiji se stihovi poigravaju značenjem riječi *mare/maria* (*more/mora*) i imenom Marija, ističući Marijinu povezanost s morima i njezinu ulogu vodilje u prostranstvima. Zbog posezanja za stihovima iz zbirke *Carmina Burana*, *Carmina Austriaca* ocijenjena je pandanom slavnoj kantati Carla Orffa.

Rođen između 1480. i 1490. na jugu Nizozemske, ili prema nekim pretpostavkama čak i poslije, **Arnold von Bruck** ubraja se među najvažnije skladatelje njemačkih zemalja prve polovice 16. stoljeća. Na svoj je glazbeni put krenuo kao član zbora dječaka u kapeli Karla V., cara Svetog Rimskog Carstva, gdje je najvjerojatnije ostao do 1519. godine. Osam godina poslije zaređen je u biskupiji Thérouanne

na sjeveru Francuske; pretpostavlja se da iz toga razdoblja potječe jedan od njegovih prvih zapisa – obrada za šest glasova četveroglasnog moteta *Sancta Trinitas* Antoina de Févina. Kao skladatelj, radio je za tadašnjeg nadvojvodu Ferdinanda, nakon čega je, u drugoj polovici 1527., postao dvorski kapelnik. Tu poziciju zadržao je do umirovljenja potkraj 1545. i bio, uz ostalo, odgovoran za glazbenu naobrazbu dječaka u zboru. Zanimljivo je da mu je služba na dvoru donijela brojne počasti pa je držao kanonikate u katedralama u Ljubljani i Zagrebu. Nedugo prije umirovljenja imenovan je ‘tajnim savjetnikom’ te mu je dopušteno korištenje titule *Kapellmeister* i nakon odlaska s dvora. Poslije umirovljenja nastanio se u Beču, a 1548. preselio se u Linz, gdje je umro 1554. godine. Iako je većina djela Arnolda von Brucka koja uglazbljuju latinske tekstove izgubljena, ona sačuvana pokazuju da je pisao u duhu naslijeđa Josquina des Preza te da je bio majstor u primjeni *cantusa firmusa* u liturgijskim djelima. Tekst Marijina hvalospjeva iz Evandjelja po Luki (*Magnificat anima me Dominum / Veliča duša moja Gospodina*) koji Marija izgovara za posjeta rođakinja Elizabeti, kao **Magnificat octavi toni**, uglazbio je, pretpostavlja se, 1541., za dječjački zbor kapele Ferdinanda I.

Lodovico Grossi da Viadana (oko 1560. – 1627.), rođen u mjestu Viadana nedaleko od Parme u Italiji, među najcjenjenijim je skladateljima s prijelaza 16. u 17. stoljeće, prije svega zbog svježine, tečnosti i izražajnosti njegove glazbe u kojoj se ogleda prijelaz iz renesanse u rani barok. Osobit je njegov doprinos vokalnom koncertu s *bassom continuo* i njegovu etabliranju u crkvenu glazbu. Kao franjevac djelovao je na više pozicija u crkvama i katedralama u Mantovi, Cremoni, Concordiji i Fanou, pa je i njegov opus u najvećoj mjeri sakralni. Njegova zbirka *Concerti ecclesiastici*, objavljena 1602., prvo je izdanje sakralne vokalne glazbe koje sadrži *basso continuo*. Skladbe su zamišljene tako da ih može izvoditi jedan glas do četiri glasa, i to tako da nedostatak bilo kojega glasa ne narušava glazbeni tijek, pri čemu je kod troglasnih skladbi *basso continuo* nezamjenjiv, za razliku od četveroglasnih koje se mogu izvoditi i bez pratnje. Četveroglasni motet **Exsultate justi in Domino** (*Pravednici, Gospodinu kličite!*) uglazbljuje tekst Psalma 33 (32), i to u trodijelnom konceptu koji najavljuje barokni koncertantni stil: srednji polifoni dio uokviruju homofoni odsjeci u kojima se izmjenjuju dvodijelna i trodijelna mjera, a prisutno je i oponašanje značenja riječi u glazbi, primjerice harfe i lire koje se spominju u stihovima.

Najveći španjolski skladatelj 16. stoljeća i zlatnog doba polifonije, **Tomás Luis de Victoria** (1548. – 1611.) u dobi od deset godina počeo je pjevati u katedralnom zboru u rodnoj Avili, gdje je ostao do mutacije glasa, nakon čega je poslan na daljnje školovanje u Rim. Upisao se na Collegium Germanicum 1565. te je sljedeća dva desetljeća proveo u Rimu, djelujući najprije kao pjevač, a potom i kao *maestro di cappella* na nekoliko mjesta, među kojima su i Collegium

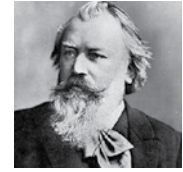

Germanicum te Rimsko sjemenište, u kojem je naslijedio Giovannija Pierluigija da Palestrinu. Zaredio se 1575. i tri godine poslije ušao u kapelničku službu crkve sv. Girolama della Carità. Ostao je u Italiji do 1587., kad se vratio u Španjolsku i stupio u službu carice Marije. Većinu svojega opusa objavio je upravo za boravka u Rimu; u usporedbi s opusima vodećih renesansnih skladatelja, Palestrine i Orlanda di Lassa, njegov je opus relativno mali te ograničen isključivo na sakralnu glazbu. No ono što je objavio odražava visoku razinu njegove glazbeničke invencije i umijeća, čemu je, kako izvori pokazuju, svakako pridonijela visoka samokritičnost i višestruke revizije već objavljenih djela. Njegov opus sadrži pet svezaka himana, *magnificata* i misa, uglazbljenja za službe Velikoga tjedna i antologiju moteta. Službu Velikoga tjedna – **Officium hebdomadae sanctae** – čini niz skladbi, među kojima su dvije *Muke*, *Tužaljke proroka Jeremije*, moteti i tri niza rezponzorija *Tenebrae* za noćnu službu, tijekom koje se izvodi obred zatamnivanja crkve, pri čemu se (jedna po jedna) gasi petnaest svijeća koje simboliziraju Krista, Djevicu Mariju, dvanaest apostola i Mariju Magdalenu. Tekst toga ciklusa od devet lekcija i 18 rezponzorija izražava Kristove osjećaje prije i tijekom razapinjanja te osjećaje apostola i naroda. Četverglasni motet ***Tenebrae factae sunt*** (*Nastane tama*) uglazbljuje peti od devet rezponzorija za službu Velikoga petka; tekstom koji se temelji na Matejevu, Lukinu i Ivanovu evanđelju te suzdržanom ekspresijom tugovanja opisuje trenutak Kristove smrti.

Iako nije uspio steći namještenje na dvoru Luja XIV., **Marc-Antoine Charpentier** (1643. – 1704.) uživao je znatan ugled među suvremenicima. Njegov talent, pouzdanost i produktivnost priskrbili su mu važne angažmane u Parizu, no ostao je pomalo u sjeni bolje pozicioniranog Jean-Baptistea Lullyja. Uvelike zaslužan za stvaranje blistavoga francuskog sakralnog stila, tek je u 20. stoljeću priznat kao jedan od najsvestranijih francuskih skladatelja. Pretpostavlja se da je rođen u Parizu u umjetničkoj obitelji te se školovao kod isusovaca. Zahvaljujući njima, 1666. ili 1667. otišao je u Rim, gdje se tri godine školovao kod Giacoma Carissimija, a pretpostavlja se da su na njega utjecali i Domenico Mazzocchi, Alessandro Stradella, Francesco Foggia i drugi rimski skladatelji. Zabilježeno je da su se suvremenici divili njegovu glazbenom pamćenju te da je, vrativši se u Pariz oko korizme 1670., donio prijepise nekoliko talijanskih moteta i Carissimijevih oratorija. Kao poznavatelj talijanske glazbe, među pariškim zagovornicima talijanske estetike stekao je podršku i financijsku potporu. Redovito je surađivao s isusovcima crkve Saint-Louis, opskrbljujući ih glazbom i desetak godina nakon povratka u Pariz, a njegovu je glazbu, mise i motete običavao slušati i sam kralj Luj XIV. u crkvi Saint-Germain, u kojoj su se redovito izvodila Charpentierova djela. Motet ***Super flumina Babylonis*** (*Na obali rijeka babilonskih*) nastao je potkraj sedamdesetih godina 17. stoljeća. Riječ je o uglazbljenju Psalma 137 (136) pa se vjerojatno izvodio kao dodatak misama ili službama oficija. Poput većine Charpentierovih moteta, izvorno je pisan u stilu tzv. *petit moteta*, za vokalni trio s dvije flaute i *bassom continuom*. Oštrije disonance i slikanje riječima ističu dramatičan tekst o patnji naroda u sužanjstvu.

Cijeli svoj stvaralački vijek **Johannes Brahms** (1833. – 1897.) bio je blisko povezan sa zbarskim muziciranjem; još je kao četrnaestogodišnjak, tijekom praznika u Winsenu, nedaleko od rodnog Hamburga, napisao nekoliko skladbi i aranžmana narodnih pjesama za muški zbor kojim je ondje ravnao. Nešto kasnije, vodstvo Dvorskoga zbarskog društva u Detmoldu, osnivanje i ravnanje ženskim zborom u Hamburgu, vodstvo zbora bečke Singakademie te suradnje s nizom drugih zborova, osigurali su mu stalni dodir sa suvremenom zbarskom izvedbenom praksom i poticaj za vlastito stvaralaštvo. U kombinaciji sa sviješću za povijesnu ostavštinu, renesansnu i baroknu polifoniju, ali i ugledanjem na neposredne prethodnike (Mendelssohna, Schumanna i Schuberta) u brizi za romantičarsku tradiciju *a cappella* zbarske pjesme, to je rezultiralo impresivnim opusom zbarske glazbe. Između 1859. i 1863. godine napisao je *Tri sakralna zbora* za četverglasni ženski zbor, op. 37: prva dva, *O bone Jesu* i *Adoramus te, Christe*, praižvedena su u Hamburgu 1859. godine. Četiri godine poslije skladatelj im je pridodao treći zbor, ***Regina coeli*** (*Kraljice neba*), te su kao ciklus objavljeni 1865. godine. Opus 37 smatra se najstrožim primjerom Brahmsova kontrapunktskog umijeća: sva tri zbora strukturirana su kao strogi kanoni, pri čemu je treći, *Regina coeli*, kanon u inverziji, čiju polifonu teksturu ipak 'prekidaju' antifonalni zazivi *Aleluja*, podsjećajući na utjecaj Giovannija Gabrielija.

Jedan od najnadarenijih i najsvestranijih skladatelja 19. stoljeća, **Felix Mendelssohn Bartholdy** (1809. – 1847.) tijekom svojega kratkoga života profilirao se u najistaknutijeg protagonista njemačke glazbene scene. Svoj stil, potpuno formiran još prije navršene dvadesete godine, temeljio je na različitim utjecajima, od kompleksne kromatike kontrapunkta Johanna Sebastiana Bacha, preko formalne jasnoće Wolfganga Amadeusa Mozarta do dramske snage Ludwiga van Beethovena. Već je u 26. godini postao direktor slavnog Gewandhausu u Leipzigu te ondje djelovao dvanaest godina kao dirigent, pijanist, orguljaš, organizator i dakako skladatelj, pa je upravo u tom gradu premijerno predstavio mnoga svoja djela, među kojima su uvertira *Ruy Blas*, *Druga i Treća simfonija*, *Violinski koncert u e-molu*... Nadahnut lajpciškim muškim pjevačkim društvom *Liedertafel*, koje se redovito okupljalo radi pjevanja i druženja, ali i na priredbama na otvorenome koje je vidio u Frankfurtu, početkom 1840. Mendelssohn je dovršio ciklus od šest zbarskih pjesama za muške glasove op. 50, u kojima izravnim harmonijskim progresijama i suzdržanom polifonijom uglazbljuje stihove Johanna Wolfganga von Goethea, Josepha von Eichendorffa, Heinricha Heinea i jednog nepoznatog autora. Četvrta pjesma ciklusa, ***Wasserfahrt*** (*Vožnja vodom*), u tri strofe u melankoličnoj progresiji od h-mola ka H-duru, slikama sumorne prirode dočarava ljubavnu čežnju.

Jedna od najranijih melodijsko-harmonijskih tema koja će postati predmet brojnih varijacija javlja se u Španjolskoj pod nazivom ***Conde Claros***. Teoretičar i orguljaš **Francisco de Salinas** (1513. – 1590.) u svojem spisu *De musica*

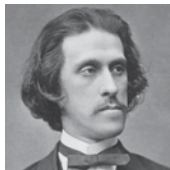
libri septem, objavljenom 1577. godine donosi zapis te melodije i potvrđuje njezinu popularnost, pojašnjavajući da su se njome instrumentalisti koristili kao temeljem za improvizacije. Također otkriva da je sâm čuo lutnjista i skladatelja Francesca Canovu da Milanu da svoju verziju svira papi Pavlu III. Zahvaljujući tom spisu, poznato je i da su se na istu melodiju pjevali i stihovi, koje Salinas donosi na latinskom jeziku.

Skladatelj, orguljaš, teoretičar i pisac **Adriano Banchieri** (1568. – 1634.) jedan je od najsvestranijih talijanskih glazbenika s prijelaza 16. u 17. stoljeće. Zaredio se 1587. te školovao za glazbenika kod Gioseffa Guamija, kojega se smatra zaslužnim za njegove orguljaške i skladateljske vještine. Tijekom prvih redovničkih godina služio je u samostanima u Lucci, Sieni, Boscu nedaleko od Bologne, a potom i u Imoli i Gubbio nedaleko od Perugie. Nakon 1605. boravio je u Veneciji, Veroni i Milanu te u Bologni, gdje je 1615. sudjelovao u osnutku društva Accademia dei Floridi, čiji su članovi muzicirali i raspravljali o glazbi i umjetnosti; Banchierijev nadimak u društvu bio je Il Dissonante. Za potrebe Akademije napisao je nekoliko madrigalskih komedija, svojevrsnih minijaturnih opera, nerijetko sa sadržajem i likovima bliskima *commediji dell' arte*. Tom žanru pripada i nešto ranije nastalo djelo *Festino nella sera del giovedì grasso avanti cena*, obavljeno u Veneciji 1608. godine. Riječ je o karnevalskoj farsu s dvadeset skladbi koje tematiziraju susret alegorijskih likova nazvanih Moderno zadovoljstvo i Stara strogost, koji kao protivnici izvode glazbene točke da bi argumentirali svoja stajališta. Među njima su troglasna **Capricciata** i **Contrappunto bestiale alle mente**, koji uključuje oponašanje životinjskog glasanja. Stihovi su pisani izmišljenom, makaronskom kombinacijom latinskog i talijanskog jezika.

Srednji sin Johanna Straussa starijeg, **Josef Strauss** (1827. – 1870.), studirao je tehničko crtanje i matematiku na Politehničkom institutu u Beču te istovremeno pohađao studij krajobraznog dizajna na Akademiji lijepih umjetnosti. Protivno očevoj želji da uđe u vojnu službu, počeo je uspješnu karijeru arhitekta i inženjera strojarstva, pa je primjerice objavio dvije knjige s područja matematike i konstruirao stroj za čišćenje ulica s rotirajućim četkama. Uz to, pisao je pjesme, osmislio dramu u pet činova *Pljačkaš*, od teksta do skica za kostime i scenografiju te uglazbljivao pjesme (na tuđe i vlastite stihove) i skladao za glasovir. Nakon 1853., kad se njegov dvije godine stariji brat Johann razbolio, povremeno ga je, u početku nevoljko, mijenjao kao dirigenta slavnog Orkestra Strauss. Kao dirigent je debitirao 23. srpnja 1853. u plesnoj dvorani Sperl, a uskoro je umjesto brata počeo i skladati za potrebe orkestra; njegov valcer *Der Wanderer (Lutalica)* nakon izvedbe u kolovozu iste godine morao se na zahtjev publike ponoviti čak šest puta. U tisku je ocijenjeno da je „Josef Strauss istinski glazbeni talent za koji bi bilo šteta da se ponovno povuče iz javnosti. Njegov valcer obiluje svježinom i

vitalnošću, kao i elektricitetom svojstvenim, čini se, samo obitelji Strauss“. Nakon toga počeo se usavršavati u sviranju violine kod Franza Amona te u kompoziciji kod Franza Dolleschalla. Sve do smrti sudjelovao je u vodstvu orkestra s obojicom braće, Johannom i Eduardom. Posljednji put nastupio je u Varšavi 1870., gdje je pretrpio, pretpostavlja se, moždani udar. Preminuo je u Beču nekoliko dana poslije. Kao skladatelj znatno je pridonio širenju repertoara Orkestra Strauss. U ostavštini Josefa Straussa je oko 300 originalnih plesova i koračnica te više od 500 obrada skladbi drugih autora, među kojima su Mendelssohn, Schumann, Beethoven, Liszt i Wagner. Invencijom, naprednim zamislima i romantičnim pristupom plesnoj glazbi zaslužio je nadimak „Schubert plesnih dvorana“. Među ostalim, 1858. napisao je izvorno orkestralnu **Matrosenpolku (Mornarsku polku)**, op. 52, za koju je tekst poslije napisan posebno za Bečke dječake, a nadahnut je fragmentom šifriranog hitnog radijskog poziva s broda *Delfin*.

Niz tradicionalnih pjesama na večerašnjem programu odaje počast narodnom stvaralaštvu zemalja oko Mediterana, počevši s narodnom pjesmom iz Dalmacije, **O more duboko**. Njezina melodija i tekst o ljubavnoj čežnji nadahnuli su, primjerice, skladatelja Jakova Gotovca za obradu koja je česta na repertoarima dalmatinskih klapa. Za Bečke dječake obradio ju je njihov umjetnički ravnatelj Gerald Wirth. Grčko folklorno stvaralaštvo revalorizirano je početkom prošloga stoljeća, kad je tamošnja inteligencija priznala narodnu pjesmu kao izraz istinskoga duha grčke nacije, pa je, kao uostalom i u mnogim zemljama, narodna glazba proglašena poželjnim temeljem za umjetničke skladbe. Pjesma **Kalinifta (Laku noć)** našla je svoje mjesto u brojnim obradama, a i danas je vrlo popularna u Grčkoj. Turska pjesma **Üsküdar'a gider iken (Na putu za Üsküdar)** poznata je po cijelome Balkanu. Pretpostavlja se da je nastala u 19. stoljeću. Zahvaljujući različitim pričama o njezinu podrijetlu, izvodi se i kao ljubavna pjesma i kao vjerski himan i kao revolucionarna himna. Autori stihova večerašnje verzije su Nuri Halil Poyraz i Muzaffer Sarisozen. **Wa habibi (Ah, ljubljeni moj)** potječe iz Libanona, iz zajednice Maronitske crkve; pjeva se na arapskom u prigodi Velikoga petka kao tužaljka Djevice Marije nad raspetim sinom. Pandan je molitvi *Stabat Mater* u zapadnoj Katoličkoj Crkvi. Izraelska skladateljica **Nurit Hirsh** (1942.) za prvi Festival hasidske pjesme 1969. godine uglazbila je tekst iz židovske molitve kadiš. Nastala je pjesma **Ose Šalom Bimromav** kao molitva za konačni mir umrlih. **Qum Tara** u prijevodu s alžirskog arapskog znači **Ustani i smotri**. Riječ je o tradicionalnoj alžirskoj pjesmi arapsko-andaluzijske provenijencije, koja poetski pripada formi *Kaside*, podrijetlom iz predislamskog arapskog razdoblja; danas je popularna kao tradicionalna alžirska pjesma. **Clavelitos (Karanfilci)**, odnosno **Dame el Clavel (Daj mi karanfil)**, jedna je od najuglazbljivanijih pjesama u Španjolskoj. Godine 1949. za njezinim stihovima posegnuo skladatelj **Genaro Monreal Lacosta** (1894. – 1974.). Njegova verzija je prvi put snimljena u Madridu desetak godina poslije, što je pridonijelo popularnosti pjesme. **O sole mio (Moje sunce)** svrstava se među najpopularnije napuljske pjesme. Uz

Torna a Surriento, Santa Lucia i *Funiculi Funicula* nepogrešivo asocira na Italiju, tamošnji krajolik, sunce i more. Iako počivaju na tradiciji narodnih napjeva starijoj od 500 godina, mediteranskoj solopjesmi nazvanoj romanca, kao i dugotrajnoj praksi pjevanja arija na lokalnom dijalektu u kazališnim priredbama, žanr napuljske kancone, kakav je danas poznat, nastao je tridesetih godina 19. stoljeća, a zlatno doba proživio na prijelazu 19. u 20. stoljeće, kad su nastale najljepše i najpopularnije pjesme, čija slava traje do danas. Zbog goleme popularnosti, operni pjevači ih redovito uvrštavaju na svoje programe, pa je i veliki tenor Enrico Caruso redovito izvodio *O sole mio*, pjesmu koju je skladatelj **Eduardo di Capua** (1865. – 1917.) najvjerojatnije napisao tijekom boravka u Ukrajini. Stihovi su ipak nastali u Napulju, a autor im je Giovanni Capurro.

Od četvorice vodećih glazbenika obitelji Strauss – Johanna st. i njegovih sinova Johanna ml., Josefa i Eduarda – najveću slavu dosegno je **Johann Strauss mlađi** (1825. – 1899.). Mnogi se slažu s mišljenjem da bi bio slavan i da nije napisao ništa drugo osim glasovitog valcera *Na lijepom plavom Dunavu*. Iako mu je otac namijenio stabilnu karijeru bankovnog službenika, Johann se, protivno očevoj volji, odlučio za glazbu te već kao devetnaestogodišnjak osnovao svoj orkestar koji je nakon očeve smrti, 1849., spojio s njegovim, stekavši slavu diljem Europe. Za turneju po Italiji 1874. godine napisao je valcer koji je praižveden u svibnju iste godine u Torinu pod nazivom *Bella Italia (Lijepa Italija)*. Za austrijsku premijeru Strauss mu je promijenio naziv u ***Wo die Zitronen blüh'n (Tamo gdje limuni cvatu)***, prema citatu iz Goetheove novele *Naukovanje Wilhelma Meistera*. Ubrzo je skladbi pridodan i tekst te je u tom obliku pjesma prvi put javno izvedena 27. lipnja iste godine, u interpretaciji sopranistice Marie Geistinger.

U Carskoj palači u Beču 11. veljače 1863. organiziran je bal kojim su se željela prikupiti sredstva za liječenje kronično oboljelih studenata. Jedan od ciljeva bio je da im se omoguće praznici tijekom kojih bi se liječili. Zamoljen da napiše glazbu za tu prigodu, **Josef Strauss** nadahnuto se samim događajem i njegovim povodom te napisao polku ***Auf Ferienreisen (Na praznicima)***. Skladba počinje fanfarama i potom citira tada popularne studentske pjesme. Na molbu maestra Marissa Jansonsa, polku je obradio Gerald Wirth kako bi je Bečki dječaci izveli na novogodišnjem koncertu Bečke filharmonije 2016., uz članove orkestra koji su i sami pjevali u posljednjem dijelu.

Organizator i nakladnik:
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog,
Zagreb, Trg Stjepana Radića 4
Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj
Producentica: Lana Merkaš
Urednica: Jelena Vuković
Autorica teksta: Ana Vidić

Lektorica: Rosanda Tometić
Oblikovanje i grafička priprema: Daniel Ille
Tisak: Intergrafika TTŽ d.o.o., Zagreb
Naklada: 700 primjeraka
Cijena: 20 kuna
www.lisinski.hr

Ave Maris Stella,

marijanski himan iz 9. stoljeća

Prijevod: *Časoslov Rimskog obreda I*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1984.

Ave Maris Stella,
Dei Mater alma
Atque semper Virgo,
Felix caeli porta.

Zdravo, zvijezdo mora,
Majko Božja nježna,
Vazda djevičanska,
Dveri rajske, zdravo!

Monstra te esse matrem:
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.

Majkom se pokaži,
Molbe nam prikaži,
Onom, rad nas što je
Posto dijete tvoje.

Vitam praesta puram,
Iter para tutum,
Ut videntes Jesum
Semper collaetemur.

Daj nam sveto živjet,
Sigurno putovat,
Uz Isusa vijekom
Radovat se s tobom.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spiritu Sancto
Tribus honor unus. Amen

Slava Bogu Ocu,
Višnjem Kristu dika,
Ko i Duhu Svetom
Ista slava trima. Amen.

GERALD WIRTH

Ave nobilis, venerabilis Maria,

iz kantate *Carmina Austriaca* za sole, zborove i orkestar (2016.)

prijevod: Jelena Vuković - Koraljka Crnković

Ave nobilis, venerabilis Maria,
Amicabilis, comes utilis in via,
mentes erige, cursum dirige
Per hec invia.

Zdravo Marijo, plemenita i slavna,
ljubazna i pouzdana pratiljo na našem putu:
duh nam razvedri, korake upravi
u nevolji ovoj.

Mores corrige tuo remige,
Lux superna, nos gubernata
Per hec maria.

Duh nam vodi veslom svojim,
Rajska svjetlosti, vodi nas
po ovim morima.

ARNOLD VON BRUCK

Magnificat octavi toni,

evanđeoski Marijin hvalospjev iz 16. stoljeća

Prijevod: *Časoslov Rimskog obreda*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1984.

Magnificat
anima mea Dominum;

Veliča
duša moja Gospodina

Et exultavit spiritus meus
in Deo salutari meo,

i klikće duh moj
u Bogu mome Spasitelju,

Quia respexit humilitatem ancillae suae;
ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes
generationes.

što pogleda na neznatnost službenice svoje:
odsad će me, evo, svi naraštaji zvati blaženom.

Quia fecit mihi magna qui potens est,
et sanctum nomen ejus,

Jer velika mi djela učini Svesilni,
sveto je ime njegovo.

Et misericordia ejus a progenie in progenies
timentibus eum.

Od koljena do koljena dobrota je njegova
nad onima što se njega boje.

Fecit potentiam in brachio suo;
dispersit superbos mente cordis sui.

Iskaza snagu mišice svoje,
rasprši oholice umišljene.

Deposuit potentes de sede,
et exaltavit humiles.

Silne zbaci s prijestolja,
a uzvisi neznatne.

Esurientes implevit bonis,
et divites dimisit inanes.

Gladne napuni dobrima,
a bogate otpusti prazne.

Suscepit Israel, puerum suum,
recordatus misericordiae suae,

Prihvati Izraela, slugu svoga,
kako obeća ocima našim:

Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham et semini ejus in saecula.

spomenuti se dobrote svoje
prema Abrahamu i potomstvu njegovu dovijeka.

Gloria Patri, et Filio,
et Spiritui Sancto; sicut erat in principio,

Slava Ocu i Sinu
i Duhu Svetomu.

Et nunc, et semper:
et in Saecula saeculorum. Amen

Kako bijaše na početku, tako i sada i vazda
i u vijeke vjekova. Amen.

ODOVICO GROSSI DA VIADANA

Exsultate iusti in Domino, motet

Psalam 33 (32)

Prijevod: *Biblija*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996.

Exsultate iusti in Domino;
rectos decet collaudatio.
Confitemini Domino in cithara;
in psalterio decem chordarum psallite illi.
Cantate ei canticum novum;
bene psallite ei in vociferatione.

Pravednici, Gospodinu kličite!
Hvaliti ga pristoji se čestitima.
Slavite Gospodina na harfi,
na liri od deset žica veličajte njega!
Pjesmu novu zapjevajte njemu
i glazbala skladna popratite poklicima.

TOMÁS LUIS DE VICTORIA

Tenebrae factae sunt, motet iz *Officium hebdomadae sanctae* (1585.)

Mt 27, 44s; Lk 23,46s; Iv 19, 30s.

Prijevod: *Biblija*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996.

Tenebrae factae sunt,
dum crucifixissent Jesum Judaei:
Et circa horam nonam exclamavit
Jesus voce magna:
Deus meus, ut quid me dereliquisti?
Et inclinato capite emisit spiritum.
Exclamans Jesus voce magna ait:
Pater, in manus tuas
commendo spiritum meum.
Et inclinato capite emisit spiritum.

Nastane tama
kada Židovi razapeše Isusa.
Oko devetog sata
povika Isus jakim glasom:
Bože moj! Zašto si me ostavio?
I pognute glave ispusti duh.
Isus viknu jakim glasom:
Oče, u ruke tvoje
predajem duh svoj.
I pognute glave ispusti duh.

MARC-ANTOINE CHARPENTIER

Super flumina Babylonis, H. 170

Psalam 137 (136)

Prijevod: *Biblija*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1996.

Super flumina Babylonis
illic sedimus et flevimus,
cum recordaremur Sion.
In salicibus in medio eius
suspendimus organa nostra:

Na obali rijeka babilonskih
sjedasmo i plakasmo
spominjući se Siona;
o vrbe naokolo
harfe svoje bijasmo povješali.

quia illic interrogaverunt nos,
qui captivos duxerunt nos verba cantionum; et
qui abduxerunt nos:
Hymnum cantate nobis de canticis Sion.

I tada naši tamničari
zaiskaše od nas da pjevamo,
porobljivači naši zaiskaše da se veselimo:
»Pjevajte nam pjesmu sionsku!«

Quomodo cantabimus canticum Domini
in terra aliena?
Si oblitus fuero tui, Jerusalem,
oblivioni detur dextera mea.

Adhaereat lingua mea faucibus meis,
si non meminero tui;
si non proposuero Jerusalem in principio
laetitiae meae.

Memor esto, Domine, filiorum Edom,
in die Jerusalem, qui dicunt:
Exinanite, exinanite
usque ad fundamentum in ea.

Filia Babylonis misera!
Beatus qui retribuere tibi retributionem tuam
quam retribuisti nobis.
Beatus qui tenebit et allidet
parvulos tuos ad petram.

Regina coeli laetare, alleluia.
Quia quem meruisti portare, alleluia.
Resurrexit, sicut dixit, alleluia.
Ora pro nobis Deum, alleluia.

Kako da pjesmu Gospodnju pjevamo
u zemlji tuđinskoj!
Nek' se osuši desnica moja,
Jeruzaleme, ako tebe zaboravim!

Nek' mi se jezik za nepce prilijepi
ako spomen tvoj smetnem ja ikada,
ako ne stavim Jeruzalem
vrh svake radosti svoje!

Ne zaboravi, Gospodine, sinovima Edoma
kako su u dan kobni Jeruzalemov
vikali oni: »Rušite!
Srušite ga do temelja!«

Kćeri babilonska, pustošiteljice,
blažen koji ti vrati milo za drago
za sva zla što si nam ih nanijela!
Blažen koji zgrabi i smrska
o stijenu tvoju dojenčad!

JOHANNES BRAHMS

Regina coeli, op. 37/3, uskrsna antifona

prijevod: *Pjevajte Gospodu pjesmu novu. Hrvatska liturgijska pjesmarica*,
Zagreb – Sarajevo, 2008.

Kraljice neba, raduj se, aleluja!
Jer kog si dostojna bila nosit, aleluja!
Uskrsnu kako je rekao, aleluja!
Moli Boga za nas, aleluja!

FELIX MENDELSSOHN BARTHOLDY
Wasserfahrt (Vožnja vodom), op. 50 br. 4
Tekst: Heinrich Heine
Prijevod: Sead Muhamedagić

Am fernen Horizonte
Erscheint, wie ein Nebelbild,
Die Stadt mit ihren Türmen,
In Abenddämmerung gehüllt.

Ein feuchter Windzug kräuselt
Die graue Wasserbahn;
Mit traurigem Takte rudert
Der Schiffer in meinem Kahn.

Die Sonne hebt sich noch einmal
Leuchtend vom Boden empor
Und zeigt mir jene Stelle,
Wo ich das Liebste verlor.

Na obzorju dalekom
Kao slika maglena,
Grad s kulama se javlja,
Suton mu je koprena.

Čarlija lahor vlažan
Sivkastom maticom;
U tužnom taktu vesla
Lađar u čunu mom.

Još jednom se sunce diže
Ljeskajuć se sa tla;
Pokazuje mi mjesto
Gdje dragu izgubih ja.

FRANCISCO DE SALINAS
Romance del Conde Claros (Romanca o grofu Jasniću)
Prijevod: Matej Janeš

Narrador:
Media noche era por filo,
los gallos querían cantar,
conde Claros con amores
no podía reposar.

Dando muy grandes suspiros
que el amor le había dar,
por amor de Claraniña
no le dexa sosegar.

Quando vino la mañana
que quería alborear,
salto diera de la cama
que parece un gavián.

Tráele un rico caballo
qu' en la corte no ay su par,
que la silla con el freno
bien valía una ciudad.

Pripovjedač:
Pola noći, u minutu,
pijevci samo što ne poje,
zaljubljen grof Jasnić nije
znao sklopiti oči svoje.

Uzdišući iz dubina
od ljubavi pregoleme,
od ljubavi za Jasnicom
nema mira sve to vrijeme.

Kad je došla ruda zora
koja hoće nos promoliti,
skoknu Jasnić iz postelje
kao da je vodom polit.

Ide, jaše rasnog konja
na dvoru mu nema ravna,
samo sedlo sa uzdama
ima cijenu jednog grada.

Y vase para el palacio,
para el palacio real,
a la infanta Claraniña
allí la fuera hallar.

Claraniña:
„Conde Claros, conde Claros,
el señor de Montalván,
cómo aveys hermoso cuerpo
para con moros lidiar!“

Conde Claros:
„Siete años son pasados
que os empecé de amar,
que de noche yo no duermo,
ni de día puedo holgar.“

Narrador:
Tomárala por la mano,
para un vergel se van;
a la sombra de un aciprés,
debaxo de un rosál.

De la cintura arriba
tan dulces besos se dan,
de la cintura abaxo
como hombre y muger se han.

Por ay passo un caçador,
que no devia de passar,
vido estar al conde Claros
con la infanta Abel holgar.

El caçador sin ventura
vase para los palacios,
a do el buen rey está:

Caçador:
„Una nueva yo te trayo.“

Narrador:
El rey con muy grande enojo
mandó armar quinientos hombres
para que prendan al conde
y le hayan de tomar.

Metiéron le en una torre
de muy grande oscuridad,
las esposas a las manos,
qu' era dolor de mirar.

Ide tako put palače,
put kraljevske te palače,
infantkinji onoj Jasnoj
da je ondje sad pronađe.

Jasnica:
„Grofe Jasnić, grofe Jasnić,
gosparu od Montalvána,
avaj imaš lijepo tijelo
da potučesh muslimana!

Grof Jasnić:
„Sedam proljeća je prošlo
otkako vas počeh ljubiti,
da po noći ja ne spavam
a po danu sved dangubim.“

Pripovjedač:
Uzeo ju je za ruku
odlaze do jednog vrtla;
u sjenu starog čempresa
pod noge ružina grmlja.

Od pojasa pa na više
slatke cjelove si daju,
od pojasa pa na niže
muško ženski se spajaju.

Prođe onud jedan lovac
koji nije trebao proći
vidje ondje grofa Jasnog
sa Jasnicom sklapanje očiju.

Lovac taj zla kob mu ime
u palaču se zaputi,
gdje stoluje dobri kralj,

Lovac:
„Donosim ti novosti!“

Pripovjedač:
Kralj u srdžbi prevelikoj
pozva četuo petsto ljudi
da uhvate jasnog grofa,
dovedu ga da mu sudi.

Bacili su ga u toranj
ne vidi se prst pred nosom,
lanci su mu na rukama
moš ga gledati samo s bolom.

Narrador:
Todos dicen a una voz
que lo hayan de degollar,
y así la sentencia dada
el buen rey la fué a firmar.

La infanta qu'esto oyera
en tierra muerta se cae;
damas, dueñas y donzellas
no la pueden retornar,

Claraniña:
„Mas suplico a vuestra alteza
que se quiera aconsejar,
que los reyes con furor
no deven de sentenciar.“

Narrador:
El buen rey que esto oyera
començara a demandar.
El consejo que le dieron,
que le haya de perdonar.

Todos firman el perdón,
ya lo mandan desferrar,
los enojos y pesares
en plazer ovieron de tornar.

Pripovjedač:
Svi zakliču kao jedan
nema čekaj, reži vrat,
kad je pala ta presuda
dobri kralj će ju potpisat.

Kad to začu infantkinja
dotaće se mrtva tla;
dame, gospe i djevice,
ne mogu je dozvat iz sna.

Jasnica:
„Preklinjem sad vašu visost
svjetovati vas hoću ja
kraljevi u srdžbi svojoj
neka ne sude slugama.“

Pripovjedač:
Dobri kralj kad toga začu
obrati se dvorjanima.
Evo savjet koji mu dadu,
neka ne štedi oprosta.

Svi potpisuju taj oprost,
već ga lišavaju klada,
nevolje i ljute muke
u slast se pretvore sada.

ADRIANO BANCHIERI

Capricciata a tre voci

Contrappunto bestiale alla mente

iz zbirke *Festino nella sera del Giovedì grasso avanti cena* (1608.)

Prijevod: Morana Čale

Nobili spettatori
Udrete hor hora quattro belli humori.
Un cane, un gatto, un cucco, un chiù per spasso
Far contrappunto a mente sopra un basso.

Fa la la . . .
Cu-cù, cu-ù...
Chiù, chiù...
Miau, miau...
Ba-bau, ba-bau...

Nulla fides gobis similiter est zoppis.
Si squerzus bonus est, super annalia scribe.

Plemeniti gledateljji,
Sad ćete čuti kako četiri lijepo ugođena glasa,
Pas, mačka, kukavica i čuk, za zabavu
Napamet izvode kontrapunkt s basom.

Fa la la . . .
Ku-ku, ku-ku . . .
Hu, hu . . .
Mijau, mijau . . .
Vau-vau, vau-vau...

Ne uzdaj se u grbave, a ni u šepave.
Ako je koji razroki dobar, zabilježi u ljetopis.

JOSEF STRAUSS

Matrosenpolka (Mornarska polka), op. 52

Tekst: Tina Breckwoldt
Prijevod: Sead Muhamedagić

Pan, pan, ein Funkspruch
Auszug aus dem Logbuch
vom Gespräch nur Fetzen,
da - Segel setzen
da - Nebelschwaden
dit - Maschinenschaden
Eine neue Mannschaft segelt diesmal die
Delfin.

Daher wäre wichtig,
man verstünde richtig:
pan - sei versandet
und sie sind gestrandet
da - auf der Brücke
dit - mit Mut zur Lücke
pan, um Haaresbreite schrammen sie am Kai
vorbei.

Ho, pan pan, ho, ho, pan pan, ho, pan,
zieht fest an.
Yo heave ho, yo heave ho.

Segel voller Löcher
dit - an Deck die Brecher
da - Schoten fieren,
Pan - reparieren,
Wund an den Händen:
wie soll das nur enden?
Das vermaledeite Tauwerk will nicht, wie ich
will.

Das Schiff zieht schnell,
da kommt ein Wind,
Drängt jäh heran,
türmt sich auf zum Sturm.

Nunmehr muss man Schotten dichten,
neben allen andern Pflichten
klappt man auch die Luken zu.

Die Matrosen müssen laufen,
und aus einem wilden Haufen
wird auf einmal eine Crew.

Pan, pan, vijest stiže,
u brodskom dnevniku piše:
u tragu razgovor samo,
da – jedra stavi tamo,
da – maglušina neka,
dit – na stroju šteta.
Neka posada nova jedri sada
„Delfinom“.

Važno bi bilo tada
da se razumije sada:
pan – u pijesak su upali
i sad su se nasukali
da – na mostu stoje,
dit – rupe se ne boje,
pan – za dlaku im je
zaprijetio kej.

Ho, pan pan, ho, ho, pan pan, ho pan,
pritegnite sad.
Yo heave ho, yo heave ho.

Jedra puna rupa,
dit – na palubu skupa,
da – sidro spustiti,
da – kvar otkloniti,
na rukama rane:
samo da to stane!
Prokleta užad neće
kako hoću ja.

Brod brzo plovi,
vjetar dolazi,
oštro krenite,
za buru se spremite.

Ograde nam trebaju,
dužnosti nas čekaju,
s prozorčićima što je sad?

Mornari se rastrčali,
al' se nisu razbježali,
posadu su složili.

Pan, pan, ein Funkspruch
Auszug aus dem Logbuch
vom Gespräch nur Fetzen,
da - Segel setzen
dit – Nebelschwaden
dit – Maschinenschaden
Was ist denn nur los an Bord der Viermastbark
"Delfin"?

Ho, pan pan, ho, ho, pan pan, ho, pan, zieht
fest an.
Yo heave ho, yo heave ho.

Pan, wir fahren wieder
singen Seemannslieder
Mit geflickten Segeln
gelten neue Regeln
da, es kommt Wind auf,
dit, wir nehmen Fahrt auf
Und wir segeln schnurstracks auf den sichern
Hafen zu.

In Sicherheit, in Sicherheit,
ist die ganze Crew.

Pan, pan, vijest stiže,
u brodskom dnevniku piše:
u tragu razgovor samo,
da – jedra stavi tamo,
da – maglušitina neka,
dit – na stroju šteta,
Što se to zbiva na
palubi „Delfinovoj“?

Ho, pan pan, ho, ho, pan pan, ho pan,
pritegnite sad.
Yo heave ho, yo heave ho.

Pan, mi opet plovimo,
mornarske pjesme pjevamo,
sa zakrpanim jedrima,
po novim pravilima,
da – evo vjetro nam,
dit – kreće plovidba,
ravno put sigurnije luke
već jedrimo.

Na sigurnom je,
na sigurnom je cijela posada.

HRVATSKA NARODNA PJESMA O more duboko

O more duboko, sva moja radosti,
po tebi meni plovi cvit,
cvit moje mladosti.

Ne mogu od milja niz more gledati,
mornare ja ću pitati
za moga dragoga.

Oj, mladi mornari, recite vi meni
gdi mi se sada nalazi,
moj dragi suđeni.

GRČKA NARODNA PJESMA (Kalabrija, Sicilija) Kalinifta

Prijevod na standardni grčki i hrvatski jezik: Koraljka Crnković

KALABREŠKI GRČKI	STANDARDNI GRČKI	HRVATSKI
Τιεν γλυτσέα τούση νύφτα τιεν ώρα Κ' εβώ απλώνω πενσέοντας σ' εσένα κ' ετ ου μπεις στη φενέστρα σου αγάπη μου στην καρδιά μου σου νίφτω τι πένα	Τι γλυκιά είναι τούτη η νύχτα, τι ωραία και γώ ξαγρυπνώ και σε σκέφτομαι και κάτω από το παραθύρι σου, αγάπη μου της καρδιάς μου σου βγάζω τον πόνο.	Kako slatka, kako lijepa je ova noć, pod prozorom ti bdijem, na te mislim, ljubavi jedina, da silnu umirim si bol.
Λαλαλα λαλαλα λαλέρο, λαλαλα λαλαλα λαλα, λαλαλα λαλαλα λαλερο, λαλα λαλα λαλα	Λαλαλα λαλα λερο . . .	Lalala lala lero... Lalala lala lero Lalala lala lero
Εβω πάντα σε σένα πενσέο γιατί σένα φουχή μου αγαπώ τσε που πάω, που σύρνω, που στέω στην καρδιά πάντα σένα βαστώ	Εγώ σε σκέφτομαι πάντα γιατί σένα, ψυχή μου, αγαπώ και οπού κι αν πάω, που φεύγω, που στέκομαι στην καρδιά μου πάντα σένα βαστώ.	Stalno na te mislim, volim te, ljubavi, dušo jedina. kud god krenem, kud god tužna odvede me put znaj da uvijek na te mislim ja.
Λαλαλα λαλαλα λαλέρο, λαλαλα λαλαλα λαλα, λαλαλα λαλαλα λαλερο, λαλα λαλα λαλα	Λαλαλα λαλα λερο . . .	Lalala lala lero... Lalala lala lero Lalala lala lero
Καλή νύφτα σε αφήνω τσε πάω πλάια σου τι βο πέρτα πρικώ μα που πάω, που σύρνω, που στέω στην καρδιά πάντα σένα βαστώ	Καληνύχτα σε αφήνω και φεύγω Κοιμήσου συ και εγώ πάω θλιμμένος και οπού κι αν πάω, που φεύγω, που στέκομαι στην καρδιά μου πάντα σένα βαστώ.	Napuštam te, draga, tužan moram roć, jedina moja, laku noć slatko sanjaj, a ja tužan moram roć.
		Kud god krenem, kud god tužna odvede me put znaj da uvijek na te mislim ja.
Λαλαλα λαλαλα λαλέρο, λαλαλα λαλαλα λαλα, λαλαλα λαλαλα λαλερο...	Λαλαλα λαλα λερο λαλαλα λαλαλα λαλα, λαλαλα λαλαλα λαλερο...	Lalala lala lero... Lalala lala lero Lalala lala lero

TURSKA NARODNA PJESMA

Üsküdar'a gider iken

Tekst: Nuri Halil Poyraz, Muzafer Sarisozen

Prijevod: Marta Andrić

Üsküdar'a gider iken aldi da bir yağmur
Katibimin setresi uzun eteği çamur
Katip uykudan uyanmış gözleri mahmur
Katip benim ben katibin el ne karışır
Katibime kolalı da gömlek ne güzel yaraşır

Üsküdar'a gider iken bir mendil buldum
Mendilimin içine lokum doldurdum
Ben yarimi arar iken yanımda buldum
Katip benim ben katibin el ne karışır
Katibime kolalı da gömlek ne güzel yaraşır

Na putu do Uskudara* izlila se kiša.
Dug je kaput mog pisara, rubovi mu blatnjavi.
Pisar se probudio, oči su mu snene.
Pisar je moj, ja njegova, što drugima preostaje?
Mom pisaru uštirkana košulja tako lijepo pristaje!

Na putu do Uskudara našoh rupčić.
U svoj sam rupčić zamotala lokume.
Tražila sam svoga dragog, on se stvorio kraj mene.
Pisar je moj, ja njegova, što drugima preostaje?
Mom pisaru uštirkana košulja tako lijepo pristaje!

* Uskudar je istanbulska četvrt na azijskoj strani grada.

LIBANONSKA NARODNA PJESMA

Wa habibi, maronitski himan Velikoga petka, *Majčina tužaljka*

Prijevod: Daniel Bučan – Tatjana Peić-Vukić

وا حبيبي وا حبيبي أي حال أنت فيه
من رآك فشجاك أنت أنت المفت
يا حبيبي أي ذنب حمل العدل بنيه
فأزادوك جراحاً ليس فيها من شفاء

Ah, ljubljeni moj, ljubljeni,
u kakvom si to stanju?
Tko te vidio, žalost ga zbog tebe obuzme, otkupiteljju.
Ljubljeni moj, kakav grijeh na svoju djecu
svalio je Pravedni
da su rane neprebolne oni tebi zadali?

NURIT HIRSH

Ose Šalom Bimromav, kadiš – židovska molitva ožalošćenih

Ose Šalom Bimromav,
Hu Ja'ase Šalom Alenu
Ve'al Kol Is'rael.
Ve'imru: Amen.

Onaj, koji čini mir u svojim visinama,
neka učini mir nad nama
i cijelim Izraelom.
I recite: Amen.

ALŽIRSKA NARODNA PJESMA

Qum Tara, kasida

Prijevod: Daniel Bučan – Tatjana Peić-Vukić

Qum tara darāhim al-lawz
tandaḥiq'an kulli djiha

Ustani i smotri, badema cvjetovi
na sve strane se šire,

Wa n-nasim saqqat-hâ 'alâ
l-hawz wa n-nadâ kabbab'alihâ

lahor ih posvud razbacuje,
a rosa po njima pada.

Badat talqah waraqat al-djawz
djâ bashîr al-khayr ilay-hâ

List oraha stade se kočoperiti,
dobra vjesnik mu stiže.

Ar-riyâd ya'djab-nî ma-lwân
mâ hsanu-h fasl al-khilâ'a

Yâ nadîm hayya li-l-bustân
naghnam fi-d-dunyâ sâ'a

Wa z-zahru fi r-rawdî y'abbaq
rihâtu-h riha dhakiyya

Wa l-yamâm fi-l-ghusni yantaq

Vrt me svojim bojama očarava,
lijepog li doba kad se sve zeleni.

Dođi, prijatelju, u vrt,
iskoristimo ovaj tren života,

dok cvat u mom vrtu širi
miris svoj opojni,

a grlica u granju guguče.

GENARO MONREAL LACOSTA

Dame el Clavel / Clavelitos (Daj mi karanfil / Karanfilić)

Prijevod: Matej Janeš

Mocita dame el clavel,
Dame el clavel de tu boca,
Que pá eso no hay que tener
Mucha vergüenza ni poca.
Yo te daré el cascabel,
Te lo prometo mocita,
Si tu me das esa miel
Que llevas en la boquita.

Curice, daj mi karanfil
Daj mi karanfil tih usta,
Zato ne treba da gajiš
Stida ni sitna ni tusta.
Ja ću ti dati klepetaču,
Obećavam ti, curice,
Ako mi daš medovaču
Što cijediš ju niz usnice.

Estrabillo:
Clavelitos, clavelitos,
Clavelitos de mi corazón.
Hoy te traigo clavelitos
Colorados igual que un fresón.
Si algún día clavelitos
No lograra poderte traer,
No te creas que ya no te quiero,
Es que no te los pude traer.

Refren:
Karanfilić, karanfilić,
Karanfilić duše moje.
Nosim ti sad karanfilić
Crveno je žarke boje.
Ako jednom karanfilić
Ja ti evo ne donesem,
Ne misli da ljubav minu,
Ja sam samo bio spriječen.

La tarde que a media luz
Vi tu boquita de guinda,
Yo no he visto en Sta. Cruz
Otra mocita más linda.
Y luego al ver el clavel
Que llevabas en el pelo,
Mirándolo creí ver
Un pedacito de cielo.

Svečera za polutmine
Vidjeh ti usta ko trešnja,
U cijelom mi kraju ne sine
Curica od tebe ljepša.
A vidjevši potom klinčić
Koji ti krašase kose,
Gledajuć u njega mislim
Anđeli me u vis nose.

EDUARDO DI CAPUA / EMANUELE ALFREDO MAZZUCCHI

O sole mio (Moje sunce)

Prijevod: Morana Čale

Che bella cosa na jurnata 'e sole,
n'aria serena doppo na tempesta!
Pe' ll'aria fresca pare già na festa...
Che bella cosa na jurnata 'e sole.

Ma n'atu sole, cchiù bello, oi ne!
O sole mio sta nfronte a te!

Quanno fa notte e 'o sole se ne scenne,
me vene quase 'na malincunia;
sotto 'a fenesta toia restarria
quanno fa notte e 'o sole se ne scenne.

Ma n'atu sole, cchiù bello, oi ne!
O sole mio sta nfronte a te!

Kako je lijep dan obasjan suncem,
kako je bistar zrak nakon oluje!
Kao da svježi zrak već odiše slavljem...
Kako je lijep dan obasjan suncem.

No ima drugo, ljepše sunce, draga.
Moje sunce je na tvojemu čelu!

Kad padne noć i zađe sunce,
obuzme me neka sjeta;
ostao bih pod tvojim prozorom
kad padne noć i zađe sunce.

No ima drugo, ljepše sunce, draga.
Moje sunce je na tvojemu čelu!

JOHANN STRAUSS

Wo die Zitronen blüh'n (Tamo gdje limuni cvatu), valcer, op. 364

Tekst: Marie Geisteringer

Prijevod: Sead Muhamedagić

Du wonniges Land, vom Zauber umhüllt,
du glücklicher Strand, mit Wundern erfüllt,
ihr Düfte so reich, ihr Düfte so süß,
Italien, du Paradies.

Du lachende Au im sonnigen Schein,
du Himmel so blau, du schattiger Hain,
wie freudig, wie gern gedenke ich dein,
nah dir oder fern.

Deinen Klang, deinen Sang
glaub' ich immer zu hören
bald hinaus, jubelnd laut,
lieblich kosend, süß und traut.

Woge des Meeres küsst den Strand,
kühlend den heißen Sand,
dort schirmt ein Hain vor Sonnenglühnen
wo die Zitronen blüh'n.

Ti, zemljo topla, sva si čarobna;
obalo sretna, sva si čudсна;
mirisi divni, slatki mirisi,
Italijo, rajсka zemlja si.

Poljano divna, svud je sunca sjaj,
pod nebom plavim sjenat tu je gaj;
o kako rado na te pomišljam,
gdje god da prebivam.

Zvuk taj tvoj, divan spoj,
mislim da čujem svagda;
uskoro van, glas razdragan,
ljupkošću slatkom odiše dan.

Val mora obalu ljubi,
rashlađen pješčani sprud;
šumarak blaži sunca žar,
gdje limuni cvatu svud.

JOSEF STRAUSS

Auf Ferienreisen (Na praznicima), polka, op. 133

Tekst: Tina Breckwoldt

Prijevod: Sead Muhamedagić

Heute endlich Ferienbeginn,
endlich Ferienbeginn:
Alle haben Reisen nur im Sinn, haben Reisen
nur im Sinn.

Auf nach Singapur, nach Roc Amadour, Riga,
Kopenhagen, weiter,
nicht verzagen (um die ganze -)
Auf nach Singapur, nach Roc Amadour, Riga,
Kopenhagen, um die Welt.

Ach, wohin die Reise uns auch führt
und was dabei noch passiert
keiner bleibt davon gänzlich unberührt
das Leben ist es, was man spürt.

Wilde Bilder für das Fräulein Hilda
Wieder Lieder singen wir für Ida
noch ein Selfie mit der schönen Elfi
So beglücken schöne Augenblicke,
so kann man sich bestens amüsieren.

Wilde Bilder von dem Fräulein Hilda
Wieder Lieder singen wir für Ida
noch ein Selfie mit der schönen Elfi
Alle haben jetzt ihr Souvenir!

Wer verreist, wer verreist,
der kann was erleben -
(und) sind Menschen weitgereist, (dann) sie
zu Recht als Weise preist.

Reisen ist, Reisen ist, Reisen ist das Leben
(und) sind Menschen weitgereist, (dann) sie
zu Recht als Weise preist.

Heute endlich Ferienbeginn,
endlich Ferienbeginn
Alle haben Reisen nur im Sinn, haben Reisen
nur im Sinn . . .

Reisen ist die Welt!
Hei!

Danas konačno ferije,
počinju ferije
svima se nekamo putuje,
neka se putuje.

Smjesta u Singapur, u Roc Amadour,
u Rigu, Kopenhagen, dalje;
bez bojazni (oko cijelog -).
Smjesta u Singapur, u Roc Amadour,
u Rigu, Kopenhagen, oko svijeta.

Ah, kamo god nas putovanje odvodi
i što god se pritom tamo dogodi,
baš svakoga to bar malo pogodi,
život je to u svakoj prigodi.

Divlju sliku za gospođicu Niku,
opet pjesme idu sad za Idu,
još jedan selfi za prelijepu Elfi,
trenutak će sreće potrajati,
tu se može divno zabavljati.

Divlju sliku za gospođicu Niku,
opet pjesme idu sad za Idu,
još jedan selfi za prelijepu Elfi,
Svatko sad svoj ima suvenir.

Tko otputuje, tko otputuje
može doživjeti štošta -
a koji daleko otputuju,
pohvalu s pravom zaslužuju.

Putovanje, putovanje, to život je pravi,
a koji daleko otputuju,
pohvalu s pravom zaslužuju.

Danas konačno ferije,
počinju ferije:
svima se nekamo putuje,
neka se putuje.

Putovati je genijalno,
Haj!

PRODUKCIJA U SURADNJI S THE REALLY USEFUL GROUP LTD.

EVITA

8.3.2020.

GLAZBA:

ANDREW
LLOYD
WEBBER

СТИHOVI:

TIM RICE

PLJESAK I OVACIJE ZA SPEKTAKL GODINE!

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

HRVATSKO
NARODNO
KAZALIŠTE
IVANA PL.
ZAJCA
RIJEKA

INA

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!
19/20

Subota, 28. 3. 2020.

KRALJEVSKI FILHARMONIJSKI ORKESTAR

VASILIJ PETRENKO, dirigent
ALICE SARA OTT, glasovir

Program:

B. Britten: Četiri interludija o moru iz opere *Peter Grimes*, op. 33a
L. van Beethoven: Treći glasovirski koncert u c-molu, op. 37
S. Prokofjev: Peta simfonija u B-duru, op. 100

Kraljevski glazbeni tretman najvećih svjetskih zvijezda!

Više od sedam desetljeća Kraljevski filharmonijski orkestar (*Royal Philharmonic Orchestra* – RPO) središte je glazbene djelatnosti Velike Britanije. Od Beethovena i Šostakoviča do Queena i *Zvezdanih staza* – atraktivan repertoar u izvedbi sastava najkvalitetnijih glazbenih virtuozna, koji održavaju najspektakularnije koncerte klasične glazbe u Londonu. Zbog mnogih dugogodišnjih uspjeha na velikoj glazbenoj pozornici svijeta, s pravom i ponosom nose titulu nacionalnog orkestra. Orkestar su do sada vodili mnogi glasoviti dirigenti, među njima Rudolf Kempe, Antal Doráti, Walter Weller, André Previn, Vladimir Aškenazi, Jurij Temirkanov, Daniele Gatti i Charles Dutoit. Niz velikih dirigentskih imena nastavlja **Vasilij Petrenko** koji mjesto glazbenog ravnatelja Orkestra preuzima u kolovozu 2020. godine. On će ravnati prvim gostovanjem Orkestra u Dvorani *Lisinski* nakon trinaestogodišnjeg izbivanja, i to djelima Benjamina Brittena i Sergeja Prokofjeva, dok će im se u tumačenju Beethovenova *Trećega glasovirskog koncerta* pridružiti njemačko-japanska pijanistica **Alice Sara Ott**. Ona se zagrebačkoj publici predstavila 2004. u Hrvatskom glazbenom zavodu, tada kao iznimno nadarena studentica vrhunskoga glasovirskog pedagoga Karl-Heinza Kämmerlinga, a sada kao jedna od najtraženijih svjetskih klasičnih pijanistica današnjice.

Grad
Zagreb

AUTOWILL

Vaš OPEL partner

ZAGREB
moj grad

Večernji list **60**
godina s vama

PALAIS COBURG

★★★★★
SUPERIOR

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE